

Näyttöön perustuvan toiminnan vahvistaminen sosiaalityössä (NÄPSÄ)

1.1. 2025 - 31.12. 2026

Toteuttajat: Itä-Suomen yliopisto UEF, Pohjois-Savon hyvinvointialue, Sosiaalialan
osaamiskeskus Verso / Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Tutkimusryhmä

- UEF: Vastuullinen johtaja, yliopistonlehtori Taru Kekoni, Yliopistonlehtori Hanna Ristolainen, Projektitutkija Essi Rovamo, Projektitutkija Anna Miettinen
- Pohjois-Savon hyvinvointialue: Väitöskirjatutkija Katariina Similä, Tutkimuspäällikkö Anne Walden, Tutkimuspäällikkö Virpi Jylhä
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue/Verso: Työelämäprofessori Minna Veistilä, tutkija Maria Tapola-Haapala, johtaja Kirsi-Kuusinen-James
- Professori, Emerita Marketta Rajavaara (HY)

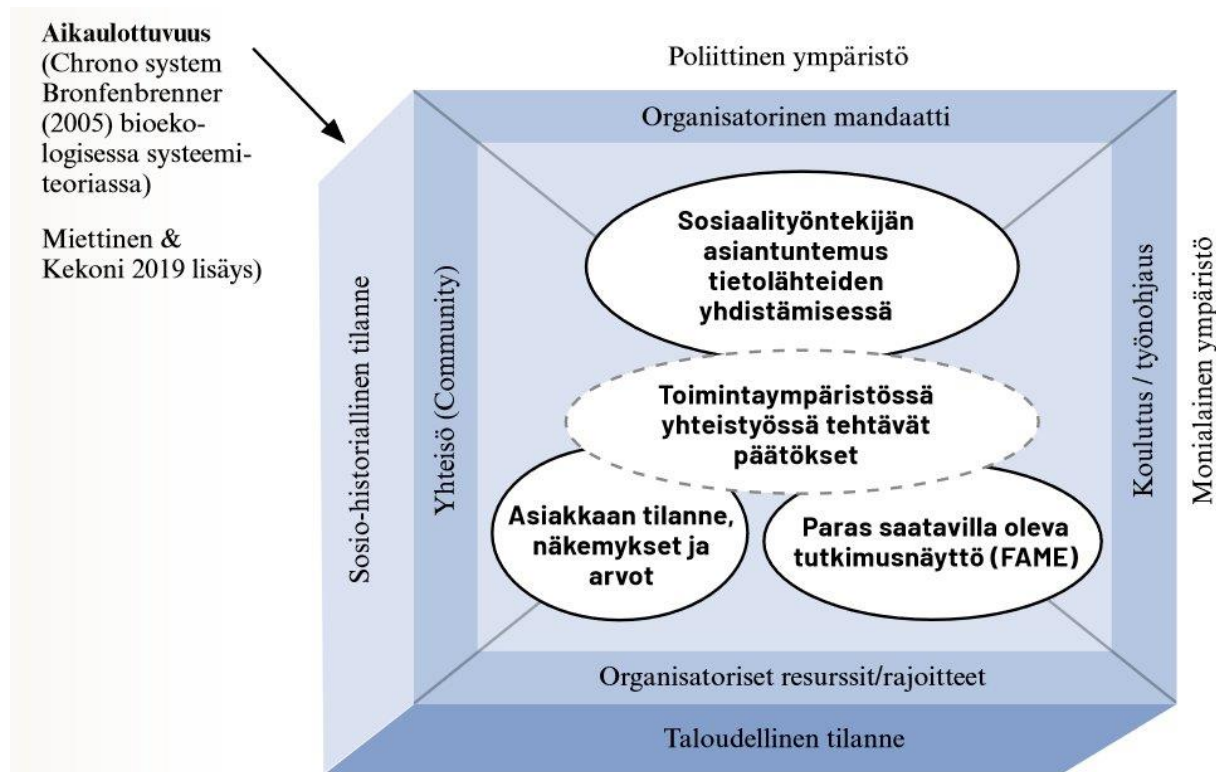
Näyttöön perustuvan toiminnan määrittäminen sosiaalityössä

- Näyttö (*evidence*) = ajantasaista, järjestelmällisesti koottua ja kriittisesti arvioitua tutkimustietoa (Hotus 2023; Soydan & Palinkas 2014)
- ”Näyttöön perustuva toiminta on parhaan saatavilla olevan ja ajantasaisen tutkimusnäytön harkittua käyttöä palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa”. (Miettinen ym. 2022)
- Näyttöön perustuvassa toiminnassa sosiaalityössä huomioidaan
  - 1) paras mahdollinen saatavilla oleva tieto mukaan lukien ajantasainen tutkimusnäyttö,
  - 2) asiakkaan näkemykset ja arvot,
  - 3) ammattilaisen asiantuntijuus ja kokemus,
  - 4) Toimintaympäristö ja olosuhteet(Sackett ym. 1996; Paasio 2014; Miettinen ym. 2022)

Näyttöön perustuvan toiminnan (NPT) tausta ja tavoitteet (esim. Drisko & Grady 2015)

- NPT:ssa keskeistä tutkimustiedon soveltaminen käytännön työssä
- NPT edistää palvelujen laatua ja asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua
- NPT:llä pyritään vahvistamaan asiakastyön käytäntöön liittyviä ratkaisuja
  - → Parhaimmillaan NPT vahvistaa asiakastyön **vaikuttavuutta** eli **sitä, miten hyvin sosiaalityöllä saavutetaan sille asetetut tavoitteet**
- Eettinen näkökulma: Voidaanko tehdä asiakastyötä, joka ei pohjaudu parhaaseen mahdolliseen saatavilla olevaan tietoon?

Näyttöön perustuva toiminnan malli sosiaalityössä (Miettinen ym. 2022)

Kuva 2. Näyttöön perustuvan toiminnan malli sosiaalityössä (mukaillen Regehr, Stern & Shlonsky 2007, 411).

Näyttöön perustuvan toiminta voidaan jäsentää erilaiseen tietoon pohjautuvana prosessina,

- joka kohdentuu erityisesti yhteiseen päätöksentekoon asiakkaan kanssa, ja
- jossa näyttöön perustuvia interventioita ja muuta asiakkaan tilanteen kannalta relevanttia näyttöä sovelletaan tietyssä toimintaympäristössä

Taustoitusta

- Tutkimustiedon vieminen osaksi käytännön sosiaalityötä heikkoa
  - Puuttunut puolestapuhujat, rakenteet, tuki ja koulutus, tutkimustietoa saatavilla vähäisesti?, käsitteiden väärinymmärrystä, tutkimuksellisen osaamisen puutetta, myytti: tutkimustietoa ei voida soveltaa sosiaalityöhön????
- Kansainvälisesti näyttöön perustuvia käytäntöä ohjaavia suosituksia on käytössä joissain maissa, esim. Ruotsissa, Isossa-Britanniassa
- Tällä hetkellä Suomessa tutkimustieto on saatavilla yksittäisistä hankkeista, tutkimustietokannoista, mahdollisesti muiden alojen näyttöön perustuvista suosituksista (esim. HOTUS-suositukset) jne.
- Sosiaalihuollon Suositukset (SoSu) -osahankkeessa selvitetään sosiaalihuollon näyttöön perustuvien suositusten mahdollisuuksia ja edellytyksiä, mm. pilottisuositus tekeillä

NÄPSÄ-hankkeen tavoite ja työpaketit

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa näyttöön perustuvan toiminnan vahvistamiseksi sosiaalityössä

- **Työpaketti 1: Käsitukset ja lähtökohdat** rakentaa tietoperustaa sosiaalityössä vallitsevista käsityksistä näyttöön perustuvasta toiminnasta sekä koulutuksen, opetuksen ja johtamisen roolista ja mahdollisuuksista sosiaalityön NPT:n vahvistamisessa.
- **Työpaketti 2: Tutkinto-opetuksen arviointi** kohdentuu sosiaalityön opiskelijoiden NPT:n valmiuksien oppimiseen.
- **Työpaketti 3: Täydennyskoulutuspilotin toteutus ja arviointi** kiinnittyy käytännön työssä toimiville lapsiperhepalveluiden sosiaalityöntekijöille suunnatun NPT:n koulutuksen tutkimiseen.

TP1 Käsitukset ja lähtökohdat

- Kartoittavat kirjallisuuskatsaukset
  - 1) Sosiaalityön NPT:an liittyvistä käsityksistä
  - 2) Sosiaalityön NPT:n opetuksesta ja koulutuksesta
- Lapsiperhepalvelujen esihenkilöiden yksilöhaastattelut (n=16) → lisäävät ymmärrystä tutkimusalueilla vallitsevista käsityksistä NPT:sta sekä sen toteutumista estävistä ja mahdollistavista tekijöistä.

Alustavat tutkimuskysymykset:
Millaisia käsityksiä ja jäsennyksiä näyttöön perustuvasta toiminnasta sosiaalityössä on? Mitkä tekijät mahdollistavat tai estävät näyttöön perustuvan toiminnan toteuttamista sosiaalityössä opetuksen, koulutuksen ja johtamisen näkökulmista?

Kartoittavien katsausten protokollat työn alla

- Tiedonhaku kansainvälisistä vertaisarvioituista julkaisuista
- Katsaus1: Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaalityön esihenkilöiden käsitykset näyttöön perustuvasta toiminnasta
  - Käsitykset, asenteet, kokemukset
  - NPT:a estävät ja edistävät tekijät
- Katsaus2: Näyttöön perustuvan toiminnan edistäminen sosiaalityön koulutuksella
  - NPT:n opetukseen liittyvä tutkimustieto laajasti
  - Oppimista mahdollistavat ja estävät tekijät
  - Oppimistulokset?

TP2 Tutkinto-opetuksen arviointi

- Tarkastelussa opintojaksot: *Suunnitelmallinen ja vaikuttava asiakastyön prosessi sekä Sosiaalityön käytäntö 2*
- Oppimisen arviointi laadullisesti oppimistehtävien perusteella ja määrällisesti lähtötilanne- ja seurantakyselyillä.
- Oppimista vertaillaan lisäksi kahden erilaisen NPT:n opetustavan välillä (n=40+40)

Alustavat tutkimuskysymykset:

Miten sosiaalityön opiskelijoiden NPT:n osaaminen vahvistuu NPT:n opetukseen keskittyvillä opintojaksoilla? Kuinka NPT:an liittyvä osaaminen siirtyy sosiaalityön käytäntöihin opiskelijoiden käytännön-opetusjaksolla? Millaisia eroja NPT:n oppimistuloksissa on erityyppisten opetustapojen välillä?

TP3 Täydennyskoulutuspilotin toteutus ja arviointi

- Painotus tutkimusperustaisen käytännön työn vahvistamisessa eli keskiössä on NPT:n mallista tutkimusnäytön soveltamisen osuus.
- Koulutuksen suunnittelussa ja arvioinnissa hyödynnetään TP1:stä saatavaa tietoa.
- Täydennyskoulutusta arvioidaan monimenetelmäisesti sekä koulutuksen kehittämisen ja käyttöönoton että koulutuksen tuloksien näkökulmista lähtötilanne- ja seurantakyseillä (n=40) sekä ryhmähaastatteluilla (n=8)

Alustavat tutkimuskysymykset:
Millaista on sosiaalityöntekijöille suunnatun näyttöön perustuvan toiminnan pilottikoulutuksen toteutettavuus, soveltuvuus ja hyväksyttävyyys? Miten pilottikoulutukseen osallistuneet sosiaalityöntekijät toteuttavat näyttöön perustuvaa toimintaa käytännön työssä?

Kiitos!

Lisätietoja: hanna.ristolainen@uef.fi

<https://uefconnect.uef.fi/napsa-nayttoon-perustuvan-toiminnan-vahvistaminen-sosiaalityossa/>

